

Sygn. akt III K 2/18

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2018r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku, III Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Wiesław Żywolewski

Protokolant: Dominika Tomczuk

przy udziale Prokuratora Ewy Minor - Olszewskiej

po rozpoznaniu dnia 26.03.2018r. w Białymstoku

w sprawie o wydanie wyroku łącznego wobec:

R. J. syna A. i K. zd. W., urodz.

(...)r. w W.,

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie **z dnia 12 kwietnia 2010r.** w sprawie sygn. akt **III K 1604/07** za czyn popełniony w dniu 28.11.2006r. z art. 178a § 1 kk na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat.

2. Sądu Okręgowego w Białymstoku **z dnia 6 października 2015r.** w sprawie sygn. akt **III K 23/10** za czyn z pkt. XXIX. popełniony w okresie od czerwca 2006r. do grudnia 2006r. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk skazany, zaś na mocy art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

Orzeka:

I. Na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. łączy skazanemu **R. J.:**

- karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem w sprawie o sygn. akt **III K 1604/07** Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie w wymiarze 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem w sprawie o sygn. akt **III K 23/10** Sądu Okręgowego w Białymstoku w wymiarze 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i orzeka wobec skazanego karę łączną w wymiarze **2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy** pozbawienia wolności.

II. Na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okresy odbytych kar w sprawach podlegających łączeniu.

IV. W pozostałym zakresie wyroki jednostkowe w sprawach podlegających łączeniu pozostawia do odrębnego wykonania.

VI. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. E. K. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych 60/100) tytułem kosztów obrony z urzędu, w tym uwzględniono kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych 60/100) tytułem 23 % podatku VAT.

VII. Zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych i obciąża nimi Skarb Państwa.

SSO Wiesław Żywolewski

Sygn. akt III K 2/18

UZASADNIENIE

R. J. został skazany prawomocnymi wyrokami:

Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2010r. w sprawie sygn. akt III K 1604/07 za czyn popełniony w dniu 28.11.2006r. z art. 178a § 1 kk na karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności; na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 (pięciu) lat.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie z dnia 02.10.2012r. doszło do zawieszenia kary 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej powyższym wyrokiem na okres próby 4-letni i oddano skazanego pod dozór kuratora (k. 80).

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie z dnia 05.01.2016r. doszło do zarządzenia wykonania kary 10 miesięcy pozbawienia wolności wobec R. J. orzeczonej powyższym wyrokiem w sprawie III K 1604/07 (k. 81).

R. J. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 6 października 2015r. w sprawie sygn. akt III K 23/10 za czyn z pkt. XXIX. popełniony w okresie od czerwca 2006r. do grudnia 2006r. z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 12 kk skazany, zaś na mocy art. 14 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności.

Aktualnie wobec skazanego R. J. podlegają kary pozbawienia wolności orzeczone powyższymi wyrokami (k. 71-72).

Do Sądu Okręgowego w Białymstoku w dniu 03.01.2018r. wpłynęło pismo skazanego R. J. o wydanie wyroku łącznego obejmującego kary orzeczone dwoma wyrokami tj. w sprawie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie z dnia 12 kwietnia 2010r. w sprawie sygn. akt III K 1604/07 oraz w sprawie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 6 października 2015r. w sprawie sygn. akt III K 23/10. Skazany wnosił przy tym o zastosowanie zasady absorpcji przy orzekaniu kary łącznej.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie o wydanie wyroku łącznego Sąd Okręgowy w Białymstoku analizował dwa wskazane powyżej wyroki jednostkowe dot. R. J., o których połączenie wyrokiem łącznym wnioskował sam skazany. Natomiast Sąd nie objął postępowaniem o wydanie wyroku łącznego innych wcześniejszych wyroków jednostkowych jego dotyczących. Sąd miał przy tym na uwadze, że wobec skazanego doszło do wydania wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Żoliborza w Warszawie w dniu 30.03.2012r. w sprawie sygn. IV K 2/12, w którym to wyroku Sąd orzekł karę łączną i analizował taką możliwość wobec wszystkich wyroków jednostkowych wcześniej wobec skazanego orzeczonych. Orzeczona tym wyrokiem kara była karą z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 letni (k. 88-91). Okres próby upłynął 07.04.2017r., zaś kara grzywny wykonana została 07.04.2012r.(k. 67). W tej sytuacji w ocenie Sądu nie było potrzeby aby rozważać te kwestie ponownie i obejmować w niniejszym postępowaniu z urzędu inne wyroki dotyczące skazanego, niż te wskazane przez niego we wniosku. Nie ulega bowiem wątpliwości, że tylko kary orzeczone w dwóch sprawach, które powoływał skazany, są wobec R. J. aktualnie wykonywane.

W pierwszej kolejności należało rozważyć zastosowanie właściwej ustawy materialnej – kodeksu karnego, według której należy orzekać w sprawie. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks

karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2015.396) - która weszła w życie 1 lipca 2015 r. - przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym tą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie ustawy.

Sąd podziela przy tym pogląd przedstawiony przez prof. dr hab. Jarosława Majewskiego w publikacji pt. "Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015" (opublikowany: LEX, 2015), w którym autor wskazuje, iż w myśl art. 19 ust. 1 in fine noweli z dnia 20 lutego 2015 r. przepisy rozdziału IX w nowym brzmieniu mogą znaleźć zastosowanie do kar prawomocnie orzeczonych przed 1 lipca 2015 r. tylko wtedy, gdy „zachodzi potrzeba” orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po tym dniu. Oceny, czy zachodzi potrzeba, o której mowa, należy naturalnie dokonywać według przepisów rozdziału IX w nowym brzmieniu.

R. J. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 06.10.2015r. za czyn popełniony od czerwca 2006r. do grudnia 2006r. i wyrok ten uprawomocnił się 29.06.2016r., została więc spełniona przesłanka pozytywna pozwalająca na stosowanie nowych przepisów. Do sytuacji będącej przedmiotem postępowania nie odnosi się natomiast przesłanka negatywna, wyartykułowana w art. 85 § 3 k.k. W drugiej sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie wyrok zapadł w dniu 12 kwietnia 2010r. (sygn. akt III K 1604/07) tj. przed 1.07.2015 r. za czyn popełniony 28.11.2006r. Zatem należało ocenić, czy możliwe byłoby zastosowanie przepisów dotyczących kary łącznej pierwotnych, czy też aktualnych.

W myśl art. 85 k.k., w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 roku, Sąd wymierza karę łączną, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny wyrok skazujący za którekolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju. W ocenie Sądu mając na uwadze treść wyroku łącznego wydanego w sprawie IV K 2/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy Żoliborza i wzajemne relacje czasowe dat wydania wyroków jednostkowych, w tym wyroku w sprawie o sygn. III K 1604/07 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Pragi Północ w Warszawie, wskazują, że w tym zakresie brak jest możliwości modyfikowania orzeczonej kary łącznej, gdyż w tym przypadku wyrok ten korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Tym bardziej, że po tym ostatnim wyroku jednostkowym (w sprawie III K 1604/07) zapadły jeszcze inne wyroki jednostkowe wobec skazanego, które w tym wyroku łącznym (o sygn. IV K 2/12) zostały połączone.

Zatem jedyna możliwość orzeczenia wyroku łącznego w sposób dla skazanego korzystny rysuje się przy zastosowaniu ustawy karnej aktualnie obowiązującej.

Zgodnie z brzmieniem aktualnego unormowania - art. 85 § 1 k.k. jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, należy orzec karę łączną. Zgodnie z § 2 jej podstawę stanowią tylko kary wymierzone i podlegające wykonaniu w całości lub w części lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. Przy stosowaniu obecnie obowiązującego uregulowania art. 85 k.k. łączeniu podlegają wskazane powyżej dwa wyroki, podlegające aktualnemu wykonaniu wobec skazanego w sprawach o sygn. III K 23/10 i III K 1604/07. Tego też domagał się skazany w swoim wniosku.

Wymiar kary pozbawienia wolności, jaka mogła być orzeczona wyrokiem łącznym określa art. 86 k.k. Możliwym zatem było orzeczenie kary łącznej w wymiarze nie niższym niż najsurowsza z orzeczonych kar (granica dolna), ale nie wyższym niż suma kar (granica górna). Ta ostatnia korygowana jest górnymi granicami dla danego rodzaju kary.

Zgodnie z art. 85a k.k. orzekając karę łączną, Sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Przepis ten określa tzw. ogólne dyrektywy wymiaru kary łącznej, a mianowicie dyrektywy prewencji indywidualnej (szczególnej) oraz dyrektywy prewencji generalnej (ogólnej).

W odniesieniu do skazanego R. J. istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzeczeniem kary łącznej surowszej niż wynikałoby to z dyrektywy absorpcji jest całokształt jego przestępczej działalności. Sąd miał zatem na uwadze dotychczasowy sposób jego życia i dotychczasową karalność sądową, odstęp czasowy między

przestępstwami, ilość przestępnych zachowań. Rozpatrywane przestępstwa w opisanych wyrokach popełnione były w dość krótkim odcinku czasowym. Jednak sumaryczna ilość orzeczeń uwidoczniła w karcie karnej i w aktach sprawy sygn. IV K 2/12 świadczy o lekceważeniu orzeczeń sądowych, braku refleksji i wysokiej demoralizacji skazanego. Przy ustalaniu wysokości kary łącznej znaczenie mają m. in. elementy, składające się na związek przedmiotowy i podmiotowy zbiegających się realnie przestępstw. Im związek ten jest ściślejszy, tym bardziej przeważa absorbowanie poszczególnych kar, im luźniejszy - ich kumulacja, to jest sumowanie. Należy zwrócić uwagę, że związek przedmiotowy zbiegających się realnie przestępstw ocenia się według tożsamości lub podobieństwa dóbr naruszonych poszczególnymi przestępstwami oraz na podstawie zwartości czasowej i miejscowej ich popełnienia. Związek podmiotowy rozumie się jako podobieństwo rodzaju winy i zamiarów (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 14 marca 2007 roku o sygn. II AKa 44/07, KZS 2007/4/27).

Przestępstwa, objęte karą łączną zostały popełnione przez niego godziły w różne dobra prawne: mienie, wiarygodność dokumentów - czyn został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (w sprawie III K 23/10) i bezpieczeństwo komunikacyjne - w zakresie kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości (w sprawie III K 1604/07). Powyższe nie może stanowić więc argumentu uzasadniającego stosowanie przy wymierzaniu kary łącznej zasady absorpcji.

Na wymiar kary łącznej niewątpliwie wpływ natomiast ma również proces resocjalizacji skazanego, który jak wynika z opinii uzyskanej z Aresztu Śledczego w W. (k. 71-2) przebiega w zasadzie prawidłowo. Według sporządzającego opinię zachowanie skazanego należy ocenić jako poprawne. Kilka razy był on nagradzany, a nie był karany dyscyplinarnie. Prezentuje on właściwą postawę wobec przełożonych, w grupie współosadzonych funkcjonuje prawidłowo. Nie jest uczesaniem podkultury więziennej. Porządku i dyscypliny przestrzega w stopniu dobrym. Zatrudniony jest jako sprzątający oddział na terenie jednostki. W czasie pobytu w izolacji brał udział w programach readaptacji społecznej z zakresu profilaktyki uzależnień, ukończył nadto program psychokorekcyjny dla osób, które prowadziły pojazd pod wpływem alkoholu. Skazany nie ma motywacji od opracowania indywidualnego programu oddziaływania. Nie przejawia skłonności do zachowań agresywnych czy autoagresywnych. Nie brał udziału w zdarzeniach. Sąd wziął pod uwagę zatem to, że skazany poprawnie zachowuje się w warunkach zakładu karnego. Należy jednak zaznaczyć, że nie mogą być to okoliczności na tyle istotne aby zadecydowały o zastosowaniu zasady pełnej absorpcji.

Przenosząc wszystkie wskazane wyżej kryteria, w tym przede wszystkim wyszczególnione w art. 85 a k.k., odpowiednią i sprawiedliwą jest kara łączna pozbawienia wolności w wymiarze wskazanym w treści wyroku łącznego. Przy ustalaniu tego wymiaru Sąd zastosował metodę mieszaną - absorpcji i kumulacji. Metoda ta jest niejako rozwiązaniem pośrednim, łączącym w sobie elementy dwóch innych reguł: absorpcji i kumulacji. Jest to metoda preferowana zarówno na gruncie doktryny, jak też orzecznictwa, zaś pozostałe metody dają się zastosować jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Zastosowana reguła wymiaru kary łącznej pozwala uniknąć konsekwencji w postaci kumulacji dolegliwości wynikającej z orzeczonych kar, a tym samym naruszenia zasady racjonalności wymiaru kary i zasady humanitaryzmu stosowania kar i środków karnych, do czego prowadzi oparcie wymiaru kary łącznej na dyrektywie kumulacji. Z drugiej strony wybrana przez Sąd metoda pozwala również uniknąć nieuzasadnionego premiowania sprawcy popełniającego wiele przestępstw, do czego prowadzi zasada absorpcji oznaczająca w istocie wymiar kary za jedno z pozostających w zbiegu przestępstw oraz praktyczną bezkarność w zakresie pozostałych.

Na mocy art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie I kary łącznej pozbawienia wolności należało zaliczyć skazanemu okresy odbytych kar w sprawach podlegających łączeniu.

O kosztach obrońcy z urzędu orzeczono na podstawie § 17 ust. 5, § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1801), uznając, iż zasądzona kwota jest adekwatna do nakładu pracy.

W oparciu o art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił skazanego od kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego, uznając, iż jego aktualna sytuacja związana z pozbawieniem wolności, sytuacja rodzinna i materialna uniemożliwi mu ich uiszczenie.

SSO Wiesław Żywolewski